

ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ СУЧАСНИХ ІПОДРОМІВ. Частина I

Анотація: У статті представлені особливості планувальних рішень сучасних іподромів, принципи їх розміщення, історичні відмінності становлення видовищних споруд, скакових та бігових доріжок. Описані нові архітектурні тенденції у вирішенні трибун.

Ключові слова: іподром, кінний спорт, трибуни, іподромний комплекс, бігові доріжки, реконструкція.

Актуальність теми. Іподромні змагання, прийшовши до нас із античності [1, 2] досі не втратили своєї привабливості їх відвідують спортсмени, тренери, конярі, бізнесмени, зоотехніки та просто любителі кінного спорту. Іподром на протязі століть зберіг свою основу архітектурно-планувальної структури – бігове поле з трибунами. На перший погляд така планувальна організація здається простою, але в наш час іподроми перетворились у величезні кінноспортивні комплекси які мають багато функцій. Серед них: проведення шоу-програм, організація виставок коней, перегони собак, організація дитячого кінного спорту, тренінг коней.

Аналіз останніх досліджень. Історію виникнення та особливості формування іподромів розглянули наступні автори: Иванов М.С., Шамраева А.М., Ортнер Р., Леонтьева Л.М., Paul Roberts.

Мета статті полягає: визначити місце сучасного іподромного комплексу серед номенклатури кінних споруд, описати найяскравіші приклади планувальної організації іподромного поля, навести планувальні схеми та об'ємно-планувальні рішення сучасних трибун іподромних комплексів.

Виклад основного матеріалу. З XVIII в країнах Європи стали популярними кінні випробування (біга та скачки). Пізніше в XIX столітті з виникненням класичних видів кінного спорту (виїздка та конкур) та віднайденням критих споруд для їх проведення, кінні змагання поширились по всьому світу. В наш час кінноспортивні заходи влаштовуються в спеціально відведених для цього кінноспортивних клубах, але найбільшу кількість глядачів, масовість проведення кінних змагань забезпечують іподроми, як споруди для проведення кінних випробувань та іподромні комплекси – ансамбль споруд для організації виставок коней, проведення кінних випробувань та змагань, тренування спортсменів та проведення розважальних заходів. Серед чималої номенклатури кінних споруд іподромні комплекси посідають провідне місце

(рис.1). Для організації кінноспортивних змагань на іподромі потрібно розмістити чималу кількість об'єктів. Звідси видно, що дана споруда не є окремою будівлею з полем для скачок, а являє собою комплекс із складною архітектурно-планувальною схемою [3].

Для більшої деталізації вищевикладеного розглянемо іподроми Франції – країни лідера з будівництва кінноспортивних споруд (на її території тільки понад 250 іподромів). Іподром «Шантіл'я» розміщений поблизу столиці та займає площу в 65 га. Це скаковий тип іподрому; його поле для випробувань має дві бігові доріжки на дистанції 1400 та 2400 метрів з перешкодами та без. Перша трибуна була збудована 1879 року архітектором Гоноре Даумет. Територія іподрому межує з «Великими стайнями принца Конде» (рис. 2), зведеними у 1719 році. Розроблена архітектором Жаном Обертом стайня довжиною у 186 метрів вважається найкрасивішою у світі.

«Auteuil» – це один із іподромів Франції для скачок з перешкодами, він займає площу в 33 га. Перші відкриті двоярусні трибуни були збудовані у 1873 році у стилі неоренесанс. Пізніше на одній лінії з ними були добудовані дві нові двоярусні трибуни, що мають архітектурні риси перших. Нижній ярус трибун відкритий, верхній ярус закритий (рис. 3). Іподромне поле має форму витягнутого вузького еліпса і складається з двох трав'яних доріжок, на яких встановлені перешкоди для стипль-чезу. У внутрішньому просторі іподромного поля розміщено 5 спортивних майданчиків, як видно з рисунку 3 (для футболу, волейболу, тенісу). Поле має правильну форму, близьку до еліпса.

Іподром «Longchamp» займає територію на 57 га (рис. 3). Перші трибуни були зведені у 1857 році біля Парижу. В їх архітектурі переважають горизонтальні лінії, три яруси глядацьких місць забезпечують гарну видимість. У 2011 році архітектурним бюро «Fucsas» був розроблений проект реконструкції всього комплексу у стилі «хай-тек». За проектом споруда має чотири яруси глядацьких місць, планувальне рішення останніх складається з критої та відкритої частини. Також тут присутні зона розваг та відпочинку. Загалом трохи дивна та нетипова архітектура цього іподрому робить його унікальним та виразним.

На території Великобританії більше сорока іподромів, основу яких складають скакові. Характерною відмінністю англійських іподромів є великий розмір іподромного поля, його криволінійна конфігурація, трибуни як правило розміщені в багатьох корпусах та мають складне архітектурно-планувальне рішення. Як правило у Великобританії іподроми скакові. Більшість скакових доріжок мають вільну, розлогу композицію, їх форми можуть бути від еліптичних до криволінійних [1, с. 38]. Три найбільш характерні приклади сучасних англійських іподромів – це іподроми «Ascot» (1952-2006 pp.), «Epsom Downs» (1927-2009 pp.) та «York» (1754-2003 pp.).

Іподром «Ascot» збудований поблизу м. Лондон у 1711 році. У 1822 році було зведено першу кам'яну трибуну за кресленнями Джона Неша. Пізніше добудували ще декілька трибун, які були розміщені вздовж фінішної прямої під певним нахилом. У 2006 році відбулась масштабна реконструкція проектним бюро «Populous Buro Happold», архітектурне бюро «НОК Spot», будівельна організація «Laing O'Rourke». Нові трибуни розмістили на місці старих, довжиною 350 м та місткістю на 50000 глядачів та 300 приватних боксів.

Іподромний комплекс «Epsom Downs» був зведений у 1780 році в зеленій зоні поряд з містом Епсом (Векликобританія) та являє собою приклад історично сформованого центра кінних випробувань. Перша капітальна трибуна була зведена у 1829 році. У 1927 році були добудовані нові трибуни на 20000 глядачів, що складались з трьох частин: трибун клубу, великих трибун та східних трибун. В 1995 році була зведена нова сучасна королівська ложа. Остання реконструкція була виконана у 2006 році компанією «Capita Symonds». Характерною архітектурною рисою нових трибун став консольний криволінійний навіс над глядацькими місцями довжиною в 26 метрів. Інтер'єр будівель складається з ряду просторів, які мають гнучку планувальну схему. Трибуни на 11000 місць включають в себе: 14 приватних боксів, ресторани, конференц-зал, зони обслуговування, розваг та готель на 120 номерів [4].

Іподром «York» існує з XVIII сторіччя та розташований в Шотландії. У 1754 році за проектом архітектора Джона Карра були зведені кам'яні трибуни, котрі як більшість іподромів того часу були збудовані у стилі Ренесанс. Вони мали два яруси, розчленовані аркадами, і завершувались балюстрадою. Переважно усі трибуни того часу мали симетричний фасад і план, великі вікна. Пізніше у 1890 році звели ще одні трибуни. У 1965 році провели реконструкцію іподрому – збудували п'яти ярусні трибуни групою «EPR Architects». Корпуси трибун розміщені в кінці фінішної прямої і зблоковані між собою під кутом. Іподромне поле має форму петлі зі скаковими трав'яними доріжками на різні дистанції.

В США розташовується понад 120 іподромів. В 1789 році в Лексингтоні уперше були проведені скачки [5]. Пізніше в 1805 році був збудований іподром. У 1833 році був офіційно відкритий новий іподром в Луїсвіллі із скаковою доріжкою, трибунами та клубними приміщеннями. Він проіснував до 1870 року, а в 1875 році з'явився іподром в Черчилль-Даунсі, що став незмінним місцем проведення скачок. Перші трибуни були збудовані у 1895. Іподром мав скакове поле, трибуни, клубні приміщення та шість стаєнь. В 1894 році була проведена реконструкція цього іподрому.

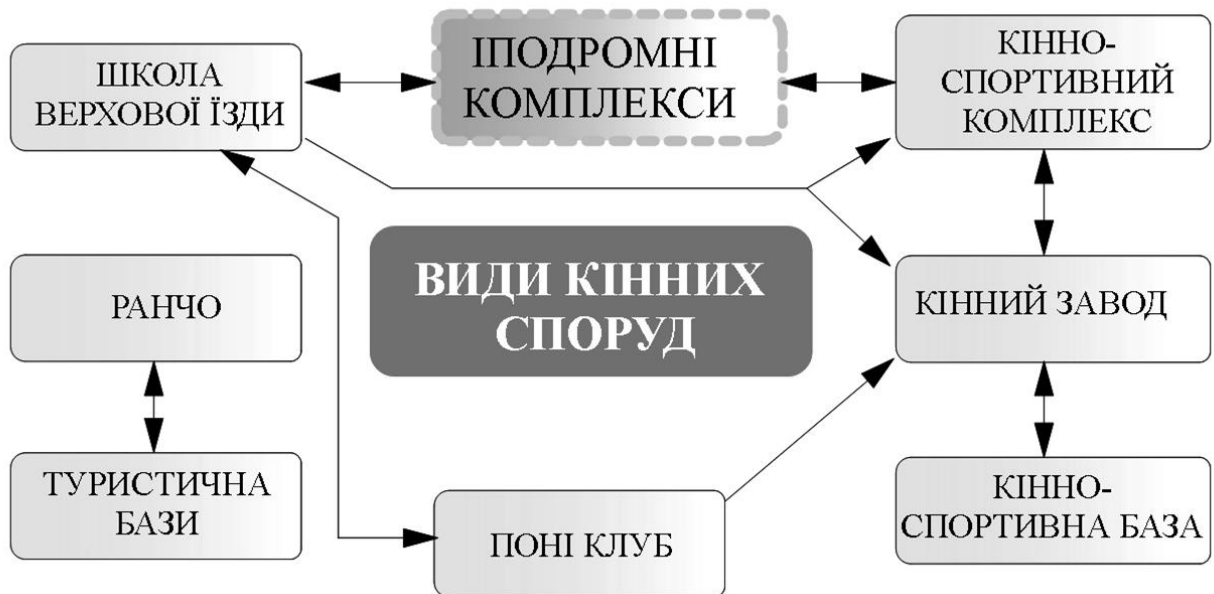

Рис. 1 . Місце іподромного комплексу в сучасній номенклатурі кінних споруд.

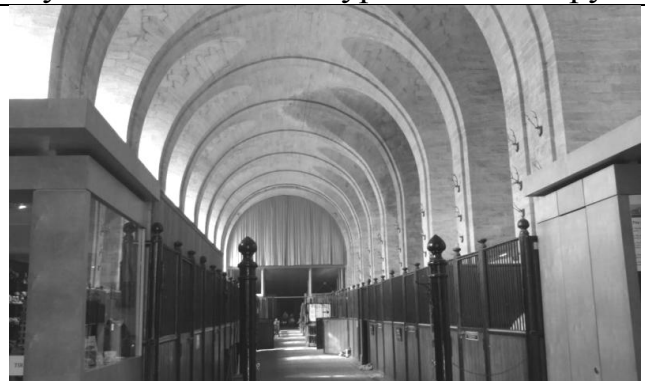

Рис. 2. Стайні принца Конде, Шантіл'я.

Рис. 3. Іподром «Auteuil» та «Longchamp» Франція.

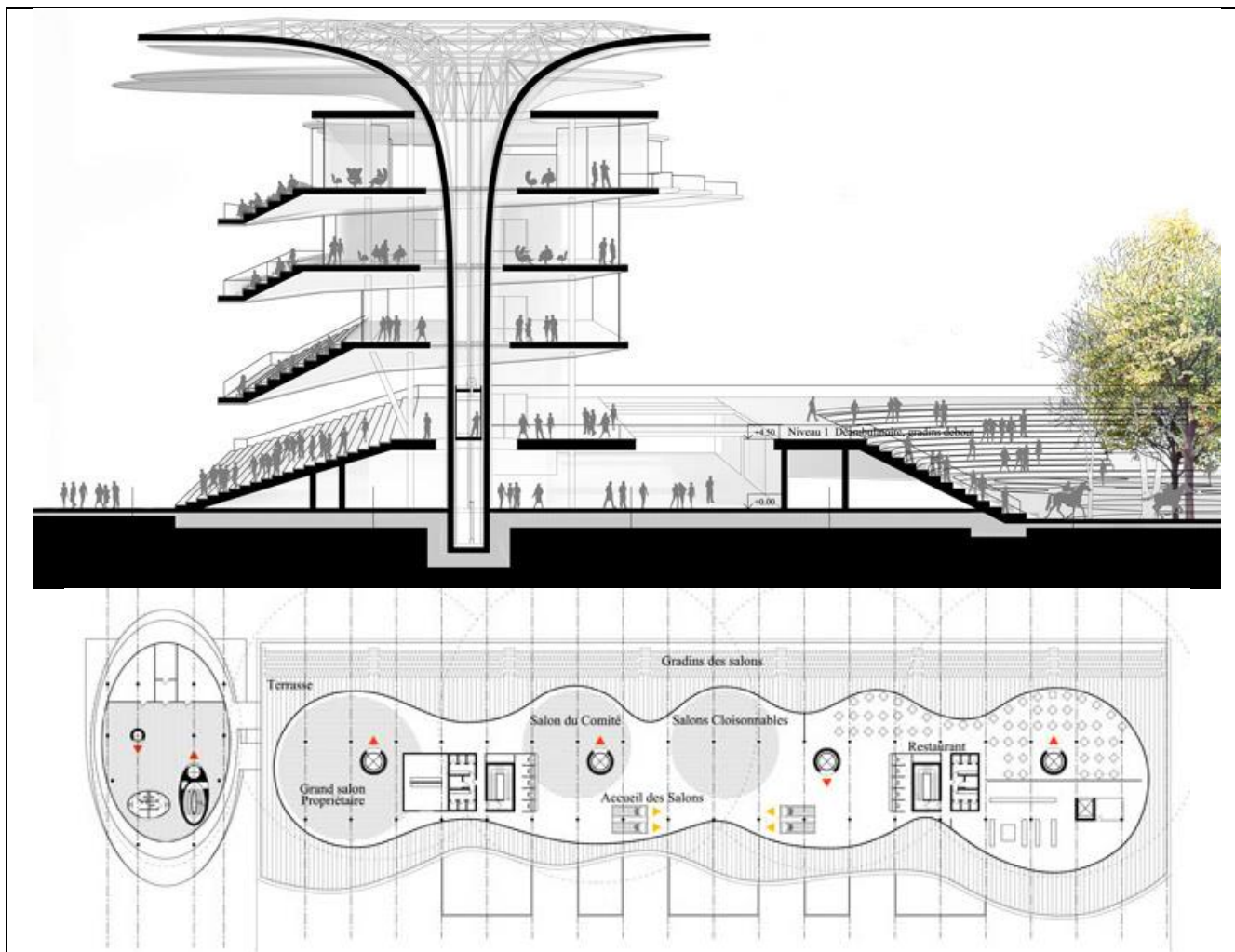

Рис.4. Проект реконструкції іподрому Longchamp, розріз та план трибун.

КОНФІГУРАЦІЇ ДОРІЖОК ІПОДРОМНОГО КОМПЛЕКСУ				
Трикутна форма			Грушовидна форма	
Прямокутна форма			Еліптична форма	

Рис. 5. Схеми іподромного поля.

У **висновку** можна зазначити, що сучасні іподроми були зведені на місцях історичного становлення іподромних змагань. Аналіз досвіду будівництва дав змогу сформулювати актуальну їх типологію. Перший тип – однофункціональний іподром, на якому можуть проводити рисисті перегони або скачки. Другий тип – двофункціональний іподром, де об'єднано дві спортивні функції. Третій тип – іподромний комплекс, який в своїй структурі має: іподромне поле, трибуни з приміщеннями адміністрації іподрому, готель, розважальний комплекс, склади, ветеринарну клініку, левади, манеж.

Список використаних джерел:

1. Горіна А.О. Принципи архітектурно-планувальної організації іподромних комплексів : дис. ... – канд. арх. : 18.00.02 / Горіна Анна Олександрівна; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – Київ : КНУБА, 2014. – 194, [4] л. : іл..
2. Иванов М.С. Олимпийские игры и конный спорт. – М.: Физкультура и спорт, 1984. - С. 9-16.
3. Горіна А.О. Особливості формування генерального плану іподрому // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті. – Харків: ХДАДМ, №4/2012. – С. 128-131.
4. Paul Roberts, Isabelle Taylor. Racecourse Architecture / P. Roberts, I. Taylor.- Turuberny Consulting and Acanthus Press. 2013. – 272 pp.
5. Штатнова Е. Ипподром Черчиль-даунс / Екатерина Штатнова // Конный мир. – М.: ООО “КИД”. – 2003. – №4. – С. 25-27.

Аннотация

В статье представлены особенности планировочных решений ипподромов, принципы их размещения, исторические различия становления зрелищных сооружений, скаковых и беговых дорожек. Описаны современные архитектурные тенденции в решении трибун.

Ключевые слова: ипподром, конный спорт, трибуны, ипподромный комплекс, беговые дорожки, конюшня.

Annotation

The article presents the features of the planning decisions of the racecourses, the principles of their placement, historical differences in the formation of spectacle structures, racecourses and racetracks. The modern architectural tendencies in solving tribunes are described.

Keywords: racetrack, equestrian sport, stands, hippodrome complex, racetracks, stables.